

Tammisunnuntain viettoa Vaasassa 2022

Tammisunnuntain seppeleenlaskijoina puheenjohtaja Arja Rantanen ja Ilkka Virtanen, Suomen lippua kantoi Kaj Sandström ja Pohjanmaan Maanpuolustuskillan lippua Pasi Jussila. Kuva: Raimo Latvala

Tammisunnuntaita vietettiin Vaasassa seppeleenlaskulla Perinnemuurilla. Maanpuolustusjärjestöjen yhteinen juhla Vaasan Kaupungintalossa jouduttiin perumaan jo toisena vuonna peräkkäin tiukkojen koontumisrajoitusten vuoksi.

Pohjanmaan Maanpuolustuskillan toimintaan korona-aika on vaikuttanut monin tavoin. Sotaveteraanimuseo on voitu pitää avoimena syyskaudella, mutta tammikuussa 2022 jouduimme jälleen sulkemaan ovet hetkellisesti. Katsom-

me kuitenkin luottavaisina eteenpäin ja etsimme jo kuumeisesti kesäyöntekijää museota hoitamaan. Perinteinen kirjoituskilpailumme Mustasaaren ja Vaasan yläkoululle ja lukioille pystyttiin järjestämään syksyn aikana. Parhaimman

Yläasteen parhaimman kirjoituksen laatija Sissel Smeds Vasa övningsskolan yläasteelta. Kuva: Sandra Bernas

yläkoulusarjan tekstin laati Sissel Smeds, joka pohti kirjoituksessaan voisiko Ahvenanmaan kysymyksen ratkaisu toimia mallina kansainvälisten konfliktien ratkaisulle. Ajankohtainen aihe, mutta myös hyvin vaativa yhdeksännen luokan oppilaalle.

Lukiosarjan parhaimmiston muodostivat kolme tekstiä, joiden kaikkien aiheena oli Tulevatko veteraanit koskaan kotiin? Erinomaisista teksteistä jaettiin palkinnot Paula Ala-Aholle, Vaasan lyseon lukio ja Vilma Kesselille.

Parhaimman kirjoituksen laati Olivia Karppi. Palkinnon luovutti Aktia-Säätiö.

Teksti: Arja Rantanen

“Tulevatko veteraanit koskaan kotiin?”

Kysymys oli juuri lähtenyt Elinan huulilta ja hänen sydämen sykkeensä oli kaksinkertaistunut. Hän tiesi, että kyseinen aihe oli hyvin henkilökohtainen. Toivo, jolta oli jäänyt sekä osa fyysisistä itseään että myös osa mieltään kummitelemään sotarintamalle, veti henkeään syvään ja katsoi tuvan ikkunasta ulos ihmetellen. “Milloinkohan tulee tämän vuoden ensilumi?” Toivo kysyi, katsellen vielä ikkunasta ulos. Elina ryppisteli paperinsa reunaa. Hän tiesi, että hänen kysymyksensä oli ollut liian tunkeileva.

“Niin muistan miettineeni sinä syksynä”, Toivo jatkoi. Elina nosti katseensa paperistaan ja osoitti kehonkielilläään kuuntelevansa. Toivo laski katseensa ikkunasta puoliksi täyteen kahvikuppiinsa. “Olin 19-vuotias, kun sain tietää, että tilanne oli vakava. Tietysti minä ja muutama ystäväni

ilmoitimme heti menevämmec.” Elina nyökkäili kuunnellensa Toivoa. “Seuravana aamuna hyppäsimme junaan. Muistan sen aamun hyvin. Vaikka tunnelma oli todella synkkä, en ollut koskaan tuntenut itseäni rohkeammaksi.”

Elina katsoi isoisäänsä kuunnellen tarkasti tämän tarinaa. Toivo nosti katseensa lapsenlapsensa. “En olisi sinä aamuna ajatellut, että parin kuukauden päästä olisin yksin rintamalla ilman aavistustakaan siitä, mitä ystävilleni oli käynyt.” Elinan suupielet putosivat alas ja hän tarttui isoisäänsä käteen. “Minua pelotti”, sanoi Toivo hiljaa. “Olin parin kuukauden aikana muuttunut ihmisenä täysin, mutta yksi asia ei ollut minussa muuttunut tippaakaan. Sisä.” Elina hymyili hieman. Hän tunsu kyneleitten muodostuvan hänen silmissään. Toivo irtautui Elinan kädestä ja

tunnusteli pyörätuolinsa käsinjonoja. “Jalkani lähti tammikuun loppuilla. Se otti kipeää”, Toivo kertoi. “Ei vain fyysisesti, vaan koska luulin taisteluideni olevan ohi. En ollut vielä valmis lähtemään kotiin. En, ennen kuin voitto olisi varmasti meidän.”

Toivo rullaili pyörätuolillaan olohuoneeseen ja Elina seurasi häntä. Toivo avasi antiikkivitriniin ovet ja otti syliinsä pienen arkun. Hän avasi sen. Sisällä oli kymmeniä valokuvia, kirjoitettuja ja muita erilaisia pieniä esineitä. “Sota loppui virallisesti maaliskuussa vuonna 1940, mutta joskus minusta tuntuu, että osa minua on siellä vieläkin”, Toivo sanoi katsellen valokuvia ja näyttäen niitä lapsenlapselleen. Toivo esitteli Elinalle valokuvaa, jossa hän oli kolmen muun nuoren miehen kanssa. Valokuvan taakse oli kirjoitettu “Toivo, Väinö, Juha ja Arvo.” “He olivat

hyviä miehiä. Tietysti minä ikävöin heitä usein, mutta kunnioitan heitä erityisen paljon. He kaatuivat maamme puolesta”, Toivo sanoi katsellen valokuvaa itseltään ja hänen ystävistään.

Toivo ja Elina istuivat ikkunan ääressä. “Kai osa minua vieläkin vieraillee niissä ajoissa aina silloin tällöin”,

Toivo sanoi. “Kun herään aamulla ja muistan olevani suomalainen, en voi muuta kuin vain hymyillä. Kun katson ulos ja näen Suomen kauniit metsät, tunnen oloni ylpeäksi. Puhun perheelleni ja ystävilleni suomea, koska olen taistelut sen vuoksi. Olen ylpeä siitä, että saan olla suomalainen.” Elina hymyili ja halasi iso-

isäänsä. He istuivat hetken hiljaa katsoen ikkunasta ulos. Taivaalta satoi vuoden ensilumi.

Olivia Karppi

Vasemmalla kirjoituskilpailun lukiosarjan voittaja Olivia Karppi ja hänen erinomaisesta kirjoituksesta palkittu luokkatoverinsa Vilma Kesseli Vasa övningsskolan IB-luokalta eversti Alpo Marttisen työpöydän ääressä Vaasan Sotaveteraanimuseossa. Kuva: Arja Rantanen